Rozhodnutí Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 03.04.1964, sp. zn. C 32/64, ECLI:CZ:OSJH:1964:C.32.1964.1

Číslo: 42/1964

Právní věta: Za trvání manželství užívají oba manželé společné věci v bezpodílovém spoluvlastnictví (§ 144 zák. č. 40/1964 Sb.). Je-li předmětem tohoto spoluvlastnictví osobní vůz, nemůže se jeden z manželů domáhat na druhém manželovi vydání dokladů k vozu a tak vyloučit druhého manžela z možnosti společného užívání vozu.

Soud: Okresní soud v Jindřichově Hradci

Datum rozhodnutí: 03.04.1964

Spisová značka: C 32/64

Číslo rozhodnutí: 42

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů

Předpisy: 40/1964 Sb. § 144
§ 145

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 42/1964 sb. rozh.

Za trvání manželství užívají oba manželé společné věci v bezpodílovém spoluvlastnictví (§ 144 zák. č. 40/1964 Sb.). Je-li předmětem tohoto spoluvlastnictví osobní vůz, nemůže se jeden z manželů domáhat na druhém manželovi vydání dokladů k vozu a tak vyloučit druhého manžela z možnosti společného užívání vozu.

(Rozhodnutí okresního soudu v Jindřichově Hradci z 3. dubna 1964, C 32/64).

Okresní soud v Jindřichově Hradci zamítl žalobu, podle níž žalovaná je povinna vydat žalobci technický průkaz motorového vozidla Škoda 440, dále osvědčení o technickém průkazu a konečně dva kusy státní poznávací značky.

Toto rozhodnutí se stalo pravomocným.

Odůvodnění:

Není pochyby o tom, že žalobce jako manžel a spoluvlastník auta spadajícího do bezpodílového

spoluvlastnictví manželů (§ 143 – 151, § 500 zák. č. 40/1964 Sb.) by se mohl domáhat vydání dokladů k vozidlu proti jiné osobě, kdyby tyto doklady neoprávněně zadržovala. V tom případě by se jednalo o uplatnění právní ochrany osobního vlastnictví podle § 132 cit. zák.; na straně žalobce ve vztahu k jeho manželce by pak šlo o běžnou záležitost týkající se společné věci náležející do bezpodílového spoluvlastnictví manželů, kterou může vyřizovat každý z manželů sám (§ 145 odst. 1 cit. zák.).

Jestliže však stejný nárok je uplatněn proti manželce za trvání manželství, je právní poměr účastníků podstatně jiný, jde-li o věc náležející do bezpodílového spoluvlastnictví manželů. Vozidlo bylo získáno v r. 1958, kdy už účastníci byli manžely – manželství bylo uzavřeno 13. 12. 1952 – a patřilo tedy do zákonného majetkového společenství manžel- (§ 22 a násl. zák. o právu rod.), resp. od 1. 4. 1964 patří do bezpodílového spoluvlastnictví manželů (§ 143 – 151, § 500 zák. č. 40/1964 Sb.). O správě tohoto jmění platí ustanovení § 144, 145 cit. zák. Právo manžela ke společnému majetku není za trvání bezpodílového spoluvlastnictví manželů omezeno kvantitativně poměrem podílů. Za trvání bezpodílového spoluvlastnictví manželů až do jeho zániku má každý z manželů právo k celé věci, které je omezeno jen stejným právem druhého manžela (§ 144 obč. zák.). Proto také je upraven způsob správy společného majetku v § 144, § 145 cit. zák. tak, aby oba manželé měli stejnou možnost spravovat společný majetek a aby takto byla zajištěna úplná jejich rovnoprávnost.

Správa jmění patřícího do bezpodílového spoluvlastnictví manželů představuje nepochybně hospodaření společným majetkem, které směřuje k využití společného jmění podle účelu, kterému ta či ona součást společného jmění má sloužit. Hospodaření zahrnuje v sobě také nakládání se společným majetkem. Poněvadž podle § 144 cit. zák. oba manželé užívají společné věci v bezpodílovém spoluvlastnictví a jednou z hlavních zásad majetkového práva manželského je úplná rovnoprávnost manželů v manželských vztazích, je třeba právo užívání přiznat oběma manželům stejně k celé věci, když také účel manželství předpokládá, že manželé cestou dohody si sami upraví vhodný způsob užívání, který by oběma nejlépe vyhovoval. Pakliže by se v určitém případě o užívání nedohodli, má kterýkoliv z nich možnost obrátit se na soud se žádostí o rozhodnutí podle § 146 zák. č. 40/1964 Sb. Kdyby se však vytvořil mezi manžely takový stav, že by některý z nich si soustavně osvojoval výlučné užívání věci bezpodílového spoluvlastnictví manželů a nebylo by možno uskutečnit nápravu ani cestou dohody, ani rozhodnutím soudu podle § 146 cit. zák., mohl by kterýkoliv z manželů se domáhat z tohoto závažného důvodu zrušení bezpodílového spoluvlastnictví manželů podle § 148, odst. 2 cit. zák.

Jestliže by v souzeném případě byla žalované uložena povinnost vydat natrvalo doklady k vozidlu žalobci, byla by úplně vyloučena z možnosti užívání společného vozidla, neboť toto je vázáno na užívání oněch dokladů. To by bylo v rozporu se zásadou rovnoprávnosti manželů, jimž oběma náleží stejné právo užívání vozidla. I když doklady jsou vystaveny přímo na žalobce, neopravňuje jej to k výlučnému užívání vozidla a dokladů, neboť jeho oprávnění v těchto směrech je omezeno stejným právem žalované jako manželky. I když tedy předmětem jednání není samo vozidlo, závisí možnost jeho užívání na dokladech, o jejichž vydání je žalováno, takže tyto doklady jako příslušenství vozidla sdílejí jeho osud a nelze užívání dokladů posuzovat odděleně a odchylně od užívání samého vozidla.

Mezi účastníky nedošlo k dohodě o užívání vozidla a jak se soud přesvědčil, jsou nepřístupni dohodě v tom směru, takže trvalé přisouzení dokladů k vozidlu žalobci by znamenalo ve svých důsledcích poskytnutí oprávnění k výlučnému užívání vozidla jedním z manželů. Tomu však brání stejné oprávnění druhého manžela k užívání vozidla. Nelze proto vyhověním žalobě přivodit nápravu. Ježto účastníci žijí již dlouhou dobu odděleně, nebylo by pravděpodobně možno ani rozhodnutím soudu podle § 146 cit. zákona, kdyby některý z nich o úpravu užívání požádal, nalézt způsob užívání vyhovující oběma účastníkům a zbývá proto jen možnost domáhat se zrušení bezpodílového spoluvlastnictví manželů podle § 148 odst. 2 cit. zák.